Brief aan wethouders Biemond en Van der Horst

Amsterdam dankt een krachtig deel van haar aantrekkingskracht, leefbaarheid en internationale reputatie aan de diversiteit van culturele voorzieningen. Musea zijn niet alleen van grote waarde voor bezoekers, maar vooral ook voor bewoners. Ze zijn een belangrijke werkgever, een wezenlijk onderdeel van de stedelijke aantrekkingskracht, een economische motor en een pijler onder de brede welvaart. Ze dragen bij aan educatie, ontmoeting, maatschappelijke samenhang, talentontwikkeling en de kwaliteit van leven in de stad. Een sterke museumsector is geen luxe, maar een essentiële voorziening voor een aantrekkelijke en vitale hoofdstad van wereldklasse.

Tegelijkertijd staat de Amsterdamse museale sector onder toenemende druk. Jaarlijks stijgende kosten voor vastgoed, onderhoud en verduurzaming, dalend cultuurtoerisme, verminderde aantrekkingskracht van de binnenstad, in combinatie met een groeiende concurrentie om beperkte subsidiemiddelen zetten de sector onder spanning. De gemeentelijke middelen zijn de afgelopen jaren onvoldoende meegegroeid om deze ontwikkelingen op te vangen.

Met de afspraak bijna 30 miljoen toe te voegen aan het Kunstenplanbudget heeft het college serieus geld vrijgemaakt voor een inhaalslag. Het Overleg Amsterdamse Musea (OAM) waardeert dit besluit van het college om structureel extra middelen beschikbaar te stellen voor kunst en cultuur zeer. Die investering is noodzakelijk om de basis van de sector te versterken en toekomstbestendig te maken.

Wij zien ook, echter, ontwikkelingen die de effectiviteit van deze investering kunnen ondermijnen. De verhoging van de toeristenbelasting (en eerder al die van de btw), met een verdere afname van het zakelijke- en cultuurtoerisme tot gevolg, in combinatie met de voorgenomen bezuinigingen op amsterdam&partners raken direct aan het verdienvermogen van de culturele sector én aan de aantrekkingskracht van Amsterdam als internationale cultuurstad.

Cultuurtoeristen zijn van grote betekenis voor zowel de musea als de stad. Zij verblijven vaak langer, besteden meer, bezoeken meerdere culturele instellingen, veroorzaken geen of nauwelijks overlast en dragen bij aan de lokale economie. Toeristen betalen veelal de volledige toegangsprijs, dit stelt musea weer in staat om laagdrempelige tarieven te hanteren voor stadspashouders, studenten en kinderen (kortom een belangrijk deel van de bewoners van de stad). Musea, veelal gevestigd in cultureel erfgoed of in anderszins iconische gebouwen, versterken het internationale profiel van Amsterdam als stad van wereldklasse. Juist daarom is een krachtige promotie van Amsterdam als culturele bestemming essentieel. Wij pleiten er dan ook nadrukkelijk voor om een heldere visie op de stad van de toekomst te formuleren en te investeren in amsterdam&partners voor het versterken van het cultuur- en congrestoerisme.

Het Overleg Amsterdamse Musea ziet drie urgente opgaven waarvoor extra aandacht en middelen nodig zijn.

1. Vernieuwing

Het huidige subsidiestelsel leidt steeds vaker tot verdringing en onnodige concurrentie tussen instellingen, terwijl samenwerken juist zo noodzakelijk is. Het OAM pleit voor een eerlijker en meer solidair stelsel dat ruimte biedt voor zowel continuïteit als vernieuwing en dat onderscheid maakt tussen investeringen in vastgoed/cultureel erfgoed en investeringen in programmering.

2. Toegankelijkheid

Stijgende kosten en teruglopende inkomsten uit cultuurtoerisme vergroten de druk op entreeprijzen. Daardoor wordt museumbezoek minder toegankelijk voor mensen met een kleine beurs en andere doelgroepen die extra ondersteuning nodig hebben. Toegankelijkheid –de drempel moet laag- vraagt daarom zowel om gerichte ondersteuning als om een succesvolle strategie om meer cultuurtoeristen naar het rijkgeschakeerde en veelzijdige aanbod van Amsterdam te trekken.

Een investering in de werving van cultuurtoeristen is noodzakelijk.

3. Vastgoed

Veel musea kampen met stijgende huur- en onderhoudskosten, noodzakelijke verduurzaming en achterstallig onderhoud en de fysieke toegankelijkheid. Extra middelen zijn nodig om deze lasten op te vangen en de basis van het museale ecosysteem op orde te brengen en cultureel erfgoed te behouden. Zonder gezonde gebouwen komt ook de kwaliteit van collecties, programmering en publieksvoorzieningen onder druk te staan.

Het bedrag wat hiermee gemoeid is wordt de komende maanden in kaart gebracht.

Om deze opgaven aan te pakken pleit het OAM voor een gerichte investering. Heel graag wisselen we hierover met u van gedachten. Als musea gaan wij tezamen nog harder aan de slag met deze prioriteiten. Een zo effectief en efficiënt mogelijke samenwerking helpt ons hierbij. Tezamen met extra gemeentelijke middelen voor deze drie zaken kan Amsterdam bouwen aan een sterk, toegankelijk, vernieuwend en toekomstbestendig museaal landschap dat van betekenis blijft voor bewoners én bezoekers van de stad en dat bijdraagt aan een bloeiend en leefbaar Amsterdam.

Wij gaan hierover graag verder met u in gesprek.

Met vriendelijke groet,

Overleg Amsterdamse Musea (OAM)